

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de flecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul: Pentru Creditul Românesc din Ardeal. — Dela „Solidaritatea”: Aviz. — Raportul Consiliului de administrație către adunarea gen. a „Solidarității”. — Moțiunea votată de adun. gen. a „Solidarității”, ținută la 13 Oct. 1935.

Pentru Creditul Românesc din Ardeal.

BCU Library Cluj CHEMARE.

De trei ani și mai bine cuvântul de alarmă al instituțiilor românești de credit din Transilvania nu a încetat să se rostească.

Profeția dureroasă, pe care o cuprindea acest strigăt de alarmă, s'a dovedit întemeiată.

Ea s'a împlinit:

Ardealul este astăzi deșert de izvoarele creditului românesc.

Pe tot cuprinsul lui nu mai există decât credit străin.

Consecințele acestui adevăr echivalează cu un dezastru național.

Spiritul de economie distrus, mulțimea cea mai mare a satelor pradă cămătăriei, elementul românesc, numeros, al orașelor — puternic stăpânite materialicește de minoritari — părăsit în voia sortii, comerțul și industria românească fără nici un sprijin, fondurile bisericesti irosite, vâstarele tinere, crescute în școale, mare parte pe drumuri.

Faptele acestea, de o gravitate excepțională, nu mai pot lăsa nepăsător pe nimeni.

Înainte de războiu, sub stăpânire străină, Biserica și Școala, împreună cu instituțiile de credit ale Transilvaniei, au format o trinitate indestructibilă la porțile căreia s'au sfărâmat, neputincioase, toate uneltirile străine.

Această trinitate a fost cheia țării noastre.

Ea și-a dovedit utilitatea și necesitatea existenței sale, binemeritând prin activitatea și rezultatele ei dela Neam și Țară.

Nimeni nu are dreptul să o distrugă acum, în România Mare.

De aceea steagul desfășurat pentru salvarea creditului românesc din Ardeal, este steagul nostru al tuturor.

Considerăm, că este o datorie de înalt patriotism să facem astăzi cu toții zid în jurul creditului românesc de dincolo de munți.

Intru împlinirea acestei datorii și pentru a aviza la mijloacele impuse de împrejurări, convocăm pe ziua de

28 Noemvrie a. c.

UN

CONGRES ECONOMIC AL ARDEALULUI,

care se va ținea la Cluj și la care invităm să-și spună cuvântul toate instituțiile și personalitățile românești de seamă ale acestei provincii.

București, 15 Octomvrie 1935.

Dr. NICOLAE BĂLAN

Mitropolitul Ardealului;

Nicolae Ivan Episcopul Vadului, Feleacului și al Clujului;   *Dr. Iuliu Hossu Episcop gr.-cat. Cluj;*
Dr. Traian Frențiu Episcop greco-catolic Oradea;   *Dr. Macaveiu vicar mitropolitan, Blaj;*

Iuliu Maniu fost prim-ministru;
Alexandru Vaida-Voevod fost prim-ministru;
Octavian Goga președ, partidului național-creștin;
Stelian Popescu președ. Ligii Antirevizioniste;

Aurel Vlad fost ministru, președ. „Solidarității“;   *Iuliu Moldovan fost subsecretar de stat, preșe-*
Mihai Popovici fost ministru;   *dintele Astrei;*
Antoniu Mocsonyi fost ministru;
Dr. Ioan Lupăș fost ministru, președintele Ligii   *Constantin Bucșan fost subsecretar de stat;*
Antirevizioniste pentru Ardeal;   *Dr. Nicolae Zigre fost subsecretar de stat;*

Viorel V. Tilea, fost subsecretar de stat;

Dr. Ilie Beu președintele băncii „Albina“;   *Dr. Camil Negrea prof. universitar, Cluj;*
Dr. Mihail Mărcuș fost vice-președinte al Ca-   *C. Teodorescu rectorul Politehnicii din Timișoara,*
merei deputaților, deputat;   *prin prof. Andronescu;*
Dr. Lucian Borcia decanul baroului advoca-   *Constantin Lacea rectorul Academiei comer-*
ților, Sibiu;   *cială Cluj;*
Ionel Comșa senator al Camerelor de industrie   *Dr. Aurel Gociman președintele Sindicatului*
și comerț;   *presei române din Ardeal și Banat;*

Ilie Olteanu, secretarul Comitetului de inițiativă.

Dela „Solidaritatea“.

Aviz.

Se cer urgent următoarele date statistice:

a) Suma depunerilor bisericilor românești înainte de a li se fi aplicat cota de reducere pe baza legii dela 14 Aprilie 1934.

b) Suma acestor depuneri după de reducere.

c) Suma cu care s'au redus aceste depuneri.

La fel se cer aceleași date statistice pentru:

1. Depunerile fundațiilor;
2. Depunerile școalelor;
3. Depunerile altor instituții culturale;
4. Depunerile secțiunilor tutelare a tribunalelor.

Datele statistice trebuiesc trimise până cel mai târziu la 1 Nov. a. c. la Sibiu pe adresa „Solidarității“.

In altă ordine de idei, aducem la cunoștința conducătorilor băncilor noastre, că nu

mai au nici o scuză pentru neplata taxelor față de asociație.

Cerem plata integrală a acestor taxe până cel mai târziu la 1 Noemvrie 1935.

Lipsa îndeplinirii acestei datorii între actualele împrejurări înseamnă dovada tristă a puținei înțelegeri față de sfârșirile uriașe, cari se fac astăzi pentru redresarea creditului românesc din Transilvania.

După 1 Noemvrie a. c. vom publica numele instituțiilor, cari au refuzat plata taxelor.

Suntem siguri însă, că nu vom fi nevoiți să recurgem la această măsură, căci acum, însfârșit, toată lumea este bucuroasă chiar și de sacrificii, vâsând acțiunea formidabilă, care s'a pornit pentru rezolvarea problemei creditului românesc din Ardeal.

Sibiu, 19 Octomvrie 1935

Consiliul de administrație.

Raportul Consiliului de administrație către adunarea generală a „Solidarității“.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ!

Incheierea socotelilor asociației pe anul 1934 se prezintă precum urmează:

Sold necheltuit din 1933	Lei 151.190.—
Cotizații dela membrii	„ 563.837.—
Abonamente și inserțiuni la „Revista Economică“	„ 46.328.—
Dobânzi după contul curent și efecte „	5.534.—
Total verituri Lei	766.889.—

Din aceste sume s'au cheltuit:

Pentru tipărirea „Revistei Economice“	Lei 221.401.—
Onorarii pentru redactarea Revistei	„ 46.000.—
Cheltueli generale (tipărituri, dactilografie)	„ 11.375.—
Salare	„ 69.000.—
Pentru propagandă și de- plasări	„ 138.275.—
Porto	„ 19.260.—
Impozite	„ 14.631.—
	519.942.—
	Lei 246.947.—

Fiecare sumă lichidată a fost verificată și ordonanțată în prealabil de către un membru al Consiliului de administrație.

Vă rugăm să binevoiți a da cuvenita descărcare asupra gestiunii din anul 1932 atât Consiliului de administrație, cât și Consiliului de cenzori.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ,

Anul 1934 a început cu aceeași nesiguranță chinuitoare, care ne-a stăpânit în ultimii ani în legătură cu problema existenței instituțiilor noastre de credit.

Discuția asupra legii ultime de conversiune a fost tot atât de lungă și obositoare, ca și toate discuțiile prilejuite de celelalte legi de conversiune anterioare.

Asociația noastră a dovedit în acest timp o atitudine rezervată: Nu s'a făcut nici o propunere asupra felului în care să se legifereze conversiunea. Intervențiile noastre s'au mărginit la apărarea strictă a intereselor băncilor noastre din punct de vedere al salvării existenței lor, ori care ar fi fost modul de rezolvare al problemei conversiunii pentru debitori.

Prin broșura dela 12 Februarie 1934 s'a cerut doar ca legea să fie scurtă și clară, și să cuprindă în același timp și măsuri de repartizare echitabile a pagubelor ce vor rezulta, respective măsuri de finanțare a conversiunii.

În 7 Aprilie 1934, după multe peripeții, s'a promulgat ultima lege de conversiune, care s'a dovedit, în sfârșit, definitivă.

Imediat după votarea acestei legi, instituțiile de credit au început să-și facă socoteala severă impusă

de comparația pierderilor suferite cu mult-puținul cât le-a mai rămas pe urma aplicării dispozițiilor legii dela 7 Aprilie 1934.

În urma acestor comparații, foarte puține instituții românești din Ardeal au putut acoperi pierderile pricinuite de această lege; marea lor majoritate s'au văzut nevoite să facă uz de dispozițiile art. 52 și următorii din Legea pentru lichidarea datorilor agricole și urbane.

Dintre instituțiile „Solidarității“ singure două instituții au respins legea conversiunii, acceptând moratoriul de 10 ani cu dobândă de 10/0: Banca Unirea din Oradea și Banca Poporală Română din Șag.

Toate celelalte bănci au aplicat reducerile din cap. I și II față de debitorii, cari erau în drept să beneficieze de favorurile conversiunii.

Dintre băncile, cari au aplicat reducerile legale în favorul debitorilor îndreptățiți, numai trei instituții nu au redus în același timp și angajamentele lor față de creditori: Banca Oașia din Sibiu, Casa Noastră din Satu-Mare și Banca Română Clujană, Cluj. Celelalte instituții au fost nevoite să repartizeze pierderile suferite și asupra creditorilor proprii, în conformitate cu dispozițiile art. 52 și următorii din lege.

Anul care a trecut se caracterizează deci printr'o perioadă de clarificare a fiecărei instituții față de situația ce i s'a creat prin legea dela 7 Aprilie 1934.

Art. 52 din susnumita lege prevede precum se știe, două posibilități pentru repartizarea pierderilor asupra creditorilor: Aliniatul prim deschide drum negocierilor pe cale amiabilă, iar aliniatul al II-lea institue Comisiunile de arbitraj, cari au să decidă în mod suveran asupra cotei de repartizare.

Aproape fiecare din instituțiile noastre au încercat să se înțeleagă pe cale amiabilă cu creditorii lor; totuși numărul aranjamentelor amiabile este mai mic decât cazul în cari a fost nevoie să se facă uz de hotărârea Comisiunilor de arbitraj. În total s'au încheiat abia 49 asemenea aranjamente amiabile; asupra raportului dintre celelalte instituții cu creditorii au decis Comisiunile de arbitraj, rămânând abia un număr neînsemnat de instituții, cari nu au încheiat nici aranjamente amiabile și nu au obținut încă hotărârea Comisiunilor amintite.

ONORATA ADUNARE GENERALĂ,

Existența băncilor grupate în asociația „Solidarității“ nu este însă în funcție numai de situația creată prin Legea lichidării datorilor agricole și urbane. Soarta lor a fost pusă la grea încercare în același timp și prin dispozițiile severe — pentru situația din Ardeal mult prea severe, — pe cari le conține Legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

Această lege a fost pe larg comentată de un bun jurist și scriitor economist ardelean: Dl. Dr. Ioachim Tolciu, Cluj, care a publicat în „Revista Economică“ o serie de articole judicioase asupra repercusivunilor inevitabile, pe cari legea din chestiune le va avea asupra creditului românesc din Ardeal și asupra instrumentelor românești de credit dela noi.

Comentariile dlui Dr. Tolciu sunt cunoscute. Ne vom mărgini deci să arătăm numai o singură consecință — principală — care ne interesează înaintea tuturor celorlalte: Prin aplicarea art. 12 din Legea bancară vor putea rămânea în ființă, aci în Ardeal, abia 18 instituții românești de credit, dintre cari în vir-

tutea art. 35 din aceeași lege numai 6 vor avea drept să emită livrete de depuneri.

Este evident că această lege bancară, concepută pentru a reprezenta o frână puternică și sigură împotriva poftei de a înființa la tot colțul bănci, cari nu au nici o legătură sănătoasă cu viața economică a țării, și-a depășit scopul în ce privește instituțiile românești de credit din Ardeal.

Aci în Ardeal băncile existente îndeplineau o funcțiune necesară.

Critica adevărată pe care suntem în drept să o facem legii bancare, este, că ea n'a ținut seamă de instituțiile existente în prezent și că nici o singură dispoziție din această lege nu se ocupă cu băncile fărănești.

Legea bancară nu ține cont de realități, prin urmare, nu greșim făcând afirmarea, că ea este o lege suspendată în aer, fără nici o legătură cu necesitățile evidente ale vieții economice de toate zilele.

Asociația noastră a cerut modificarea Legii bancare.

Legea bancară se va modifica.

Greșelile, pe cari le cuprinde, le-au recunoscut înșiși autorii ei.

Dar mai presus de persoana legiuitorilor, cari, precum am spus, au recunoscut și ei greșelile Legii bancare, aceste greșeli le-a scos mai bine la suprafață viața practică prin imposibilitatea dovedită a băncilor de a se putea adapta unor dispoziții, cari sunt în flagrantă contradicție cu realitățile și posibilitățile date.

Legea bancară cere la sate un capital social de minimum Lei 8.000.000.— pentru băncile, cari emit livrete de economii. Fără 8 milioane capital societărilor nu poate funcționa deci o societate pe acțiuni la sate, dar în schimb pot să funcționeze cooperative chiar cu un capital de cote, care să nu întrecă suma de Lei 40.000.—

Asemenea dispoziții nici nu puteau produce în cercurile economice serioase decât o reprobare generală, așa precum s'a și întâmplat.

Imediat după votarea legii bancare s'a spus:

Dacă dispozițiile ei sunt aspre, instituțiile de credit au totuși posibilitatea să se conformeze fără a-și periclita propriu zis existența.

S'a preconizat adecă fuziunea băncilor mici și mijlocii.

Ideia fuziunilor a prins teren și în cercurile asociației noastre. Totuși cu fiecare ocazie s'a accentuat limpede, că fuziunile vor fi posibile numai dacă se pun la dispoziție mijloace noi, cari să asigure instituțiilor contopite o existență sănătoasă.

Problema fuziunilor a format obiect de preocupări serioase și pentru asociația noastră și pentru Banca Națională a României.

Dar punctul nostru de plecare în această problemă importantă s'a deosebit de părerile, cari se preconizau în cercurile Băncii Naționale, căci asociația noastră cerea, înainte de a se face fuziunile, asigurarea mijloacelor materiale necesare, pe când Banca Națională, și în special fostul Guvernator Dimitrescu, cerea să se facă înainte de toate fuziunile proiectate, urmând, ca numai după ce acest prim capitol va fi fost încheiat, să se procedeze și la examinarea mijloacelor materiale, cari să se pună la dispoziția instituțiilor fuzionate.

Faptele au dovedit, că părerea noastră nu a fost greșită.

În dorința sinceră de a întreprinde cele mai bune raporturi cu Banca Națională a României, dela care depinde în cea mai mare măsură refacerea băncilor noastre; asociația nu a pus nici un fel de piedecă, din nici un punct de vedere, nici chiar fuziunilor proiectate de B. N. R. după planul cunoscut. *Asemenea fuziuni nu cunoaștem să se fi făcut până acum, absolut nici una.*

Prin urmare părerea și soluția noastră s'a verificat conformă cu situația reală și în privința fuziunilor.

Dar nu numai, că asociația noastră nu a pus nici un fel de piedecă proiectului de fuziune preconizat de B. N. R., ci asociația a pus la dispoziția institutului nostru de emisiune pe secretarul său, care în luna Octombrie 1934 a cutreerat aproape întreg Ardealul pentru a comunica instituțiilor vizate și cu viu graiu intențiunile Băncii Naționale.

Ce e mai mult: în 25 Martie 1935 s'a dat un comunicat prin care conducerea asociației și-a însușit ideea fuziunilor fără a face amintire de deosebirea de păreri, care exista între dânsa și între Banca Națională, privitor la punerea ei în aplicare. Aceasta pentru a dovedi odată mai mult considerațiunea deosebită a asociației noastre față de tot ceea ce emană din cercurile conducătoare ale Băncii Naționale a României.

Fiindcă am amintit despre comunicatul dela 25 Martie 1935, este bine să se cunoască toate faptele, cari au contribuit la redactarea și publicarea lui.

Într'o consfătuire, care a avut loc la B. N. R. între Consiliul B. N. R. și reprezentanții asociației noastre, dl fost guvernator Dimitrescu a declarat categoric, că orice sprijin din partea Băncii Naționale pentru instituțiile noastre este condiționat de felul în care asociația se va comporta în diferitele ocazii publice, față de Banca Națională a României și conducătorii ei.

Consiliul asociației, pentru a exclude orice îndoială asupra atitudinii asociației, precum și pentru a dovedi sentimentele de care este animată față de primul nostru institut de emisiune, a formulat următorul comunicat, pe care l-au publicat aproape toate ziarele din capitală:

„Pentru orientarea instituțiilor românești de credit din Ardeal, grupate în asociația „Solidaritatea”, ținem de datoria noastră să facem cunoscut, că am făcut toate demersurile necesare la locurile competente.

„În legătură cu aceste demersuri putem afirma, că am întâmpinat la locurile în drept și în special la Banca Națională a României multă înțelegere și bunăvoință față de interesele băncilor românești din Transilvania.

„Părerea, care își face drum mai ales din cercurile Băncii Naționale a României este însă, că în urma situației create prin punerea în aplicare a legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane, fiind în seama în același timp și de dispozițiile legii pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă, în Ardeal — ca și în toate celelalte părți ale țării de altfel — nu va mai putea rămânea în ființă același număr de instituții bancare, cari existau înainte de a se fi pus problema convergenței.

„Instituțiile, cari au suferit pierderi prea mari, sau cari nu pot împlini dispozițiunile legii dela 8 Maiu 1934, vor trebui sau să fuzioneze cu altele

„pentru a forma un nucleu mai sănătos, sau să se transforme în cooperative, sau, în sfârșit — dacă nici una dintre cele două posibilități amintite nu este dată — să lichideze.

„Această părere ne-o însușim și noi.

„In general se crede, că, prin fuziuni, în Transilvania se va ajunge la un număr de circa 30 instituțiuni de credit românești independente, a căror rază de activitate să cuprindă toate regiunile economice, cari prezintă un interes din punct de vedere al creditului.

„Pentru realizarea fuziunilor Banca Națională a României a promis, că va acorda creditele necesare pentru toate acele instituțiuni, cari vor naște din aceste fuziuni.

„De altfel Banca Națională a României prin cuvintele cuprinse în raportul Consiliului de administrație către Adunarea generală ordinară din 17 Februarie 1935 (pag. 11 alineatul II). *) și-a luat angajamentul solemn și formal de a salva băncile românești din Ardeal, „lăsând să cadă numai pe acelea, cari, după avizul tuturor, nu mai pot juca un rol activ“.

„Apreciind importanța acestui angajament solemn, pe care Banca Națională a României și l-a luat în mod public, „Solidaritatea“ ține de cea mai plăcută a sa datorie să exprime, tot în mod public, cele mai călduroase mulțumiri conducerii actuale a institutului nostru de emisiune.

„Realizarea acestui angajament, care — dat fiind locul înalt de unde a pornit și forma în care s'a luat — nu mai poate întârzia, înseamnă înfăptuirea unei mari opere istorice: Aceea de a păstra posterității — neatinsă — comoara spiritului de economie, cultivat cu grije decenii de-a rândul, în Transilvania, și conservarea mijloacelor materiale, necesare dezvoltării vieții economice românești din această provincie.

„Ca urmare la toate cele de până acum, recomandăm băncilor noastre să urmeze întocmai sfaturile ce le vor primi de aci înainte dela asociație asupra planurilor de fuziuni.

„Aceste planuri de fuziuni vor fi întocmite în înțelegere cu conducerea Băncii Naționale a României.

„Băncile cari nu vor fi aplicate să fuzioneze, sau să se transforme în cooperative, vor trebui să lichideze, dacă nu vor putea împlinii condițiile cuprinse în legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

„Băncile, cari vor lichida, vor fi lichidate prin băncile cari rămân, cu minime pagube pentru creditorii băncilor lichidabile.

*) Mai greu de realizat a fost această operă în finiturile alipite. În Ardeal, aproape toate băncile românești au fost mai grav lovite de legea conversiunii, din cauza cliențelii mărunte și în cea mai mare parte rurală. A trebuit o operă de vigoasă ajutorare și de reale sacrificii, pentru a nu lăsa să se desființeze instituțiuni de zeci de ani, cari au jucat un rol preponderant în dezvoltarea vieții economice românești. Avem mulțumirea că s'a putut realiza o bună operă. S'au stabilit centrale mai mari pe regiuni, alegând băncile cele mai viabile și grupându-se în jurul lor băncile mici românești cari mai puteau trăi sub formă de sucursale sau agenții, lăsându-se să cadă numai acele bănci, cari, după avizul tuturor, nu mai puteau juca nici un rol activ. O atențiune deosebită s'a dat băncilor românești, cari reprezentau simbolul ale economiilor românești. (Raportul Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României, către Adunarea generală ordinară din anul curent, pagina 11, alineatul 2).

„Băncile cari lichidează se vor adresa pentru ajutor și sfaturi sucursalei Băncii Naționale a României celei mai apropiate de sediul lor, precum și conducerii asociației noastre“.

Dat în București la 25 Martie 1935.

Consiliul de adm. al Asociației băncilor românești de credit din Ardeal, Banat Crișana și Maramureș
„SOLIDARITATEA“.

ss. Aurel Vlad.

ss. Const. Popp.

Asociația a formulat comunicatul și a exprimat mulțumiri Băncii Naționale. Banca Națională urmează să-și îndeplinească angajamentele luate.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ,

Făcând o reprivire asupra activității din anul trecut a asociației noastre și a Consiliului ei de administrație, constatăm, că întreaga acțiune s'a îndreptat în trei direcții:

1. Limpezirea situației băncilor membre după punerea în aplicare a ultimei legi de conversiune;
2. Obținerea mijloacelor necesare pentru refacerea resp. lichidarea instituțiilor membre;
3. Combaterea dispozițiilor nepotrivite ale legii bancare cu argumente scoase din realitățile date.

După votarea legii dela 7 Aprilie 1934 s'a recomandat tuturor băncilor membre executarea întocmai a dispozițiilor acestei legi.

În acelaș timp băncile au fost îndrumate, ca până la 15 August 1934 să convoace adunări generale extraordinare, cari să autorizeze Consiliile de administrație de a face uz de dispozițiile art. 52 din Legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.

Tot prin acelaș text de comunicat băncile au fost sfătuite să facă uz în primul rând de dispozițiile alineatului I. al art. amintit (Aranjamente amiabile cu creditorii) și numai după ce această încercare va fi eșuat să se folosească de prevederile alineatului II. al art. 52 din legea de conversiune.

Precum am amintit până aci, cu excepția a două instituțiuni, toate băncile românești din Ardeal s'au supus legii conversiunii, și cu excepția altor trei, toate celelalte au făcut uz de repartizarea pierderilor prevăzută în art. 52 al susnumitei legi.

Operațiunea de clarificare față de creditorii a fost cam îndelungată, deoarece tratativele pentru încheierea acordurilor amiabile s'au prelungit mult din cauza lipsei de înțelegere a deponenților: Nu este ușor să îndupleci pe cineva să renunțe benevol la fructul muncii sale, pe care l-a păstrat cu grije an de an, cu gândul la zile mai grele, sau cu gândul la o stare mai bună, perfect îndreptățită.

Comisiunile de arbitraj au necesitat și ele îndeplinirea unei serii de formalități, cari au prelungit amânarea. Tofuși aceste comisiuni de arbitraj s'au dovedit mai expeditiv decât procesul de înțelegere benevolă cu creditorii.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ,

Bilanțul procesului de clarificare al băncilor noastre față de creditorii lor se prezintă precum urmează:

cca 120—130 instituțiuni au astăzi din punct de vedere bilanșier o situație echilibrată;

cca 24 instituțiuni, considerând pagubele suferite, sunt nevoite să lichideze.

Mult mai dezastros este bilanțul, pe care l-am făcut ca urmare a dispozițiilor Legii bancare (presupunând că aceasta s'ar aplica, fără a mai fi modificată):

Din 154 instituțiuni numai 18 întrunesc condițiunile acestei legi, iar din aceste 18 abia 6 bănci ar fi în drept să emită livrete de economii.

Restul de 136, deși majoritatea lor au situația echilibrată din punct de vedere bilanțier, precum am constatat, sunt nevoite sau să fuzioneze, sau să lichideze.

Pentru a nu omite nici un amănunt asupra problemei fuziunilor, amintim, că prin legea pentru înlesnirea și refacerea creditului, s'a luat o dispoziție în baza căreia, în anumite condițiuni, băncile care fuzionează sunt scutite de impozitul comercial pe timp de 5 ani dela data fuziunii.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ,

Legea dela 7 Aprilie 1934 a avut până acum două pietre de încercare: Noemvrie 1934 și Mai 1935.

Ambele ocazii au dovedit, că reducerile, cari s'au făcut, și eşalonările cari s'au încuviințat pentru restul datorilor au ușurat într'un mod mai mult decât suficient situația debitorilor, dând acestora cea mai ieftină posibilitate de a se degaja de datoriile contractate înainte de 18 Decembrie 1931.

Și în Noemvrie 1934, și în Mai 1935, debitorii cari beneficiază de favorurile conversiunii, s'au prezentat în număr satisfăcător la ghișee pentru regularea datorilor.

Astăzi a intrat în convingerea generală, că Legea pentru lichidarea datorilor agricole și urbane se aplică fără nici o schimbare. Această convingere a adus cu sine nădejdea unui început de muncă, fie ea oricât de anevoioasă în primii ani de desfășurare.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ,

Pentru a putea da prilej unei activități economice în Transilvania, trebuie păstrată armura bancară reprezentată prin instituțiile noastre de credit.

Despre acest fapt — adică despre păstrarea instrumentelor de credit necesare — legiuitorul dela 7 Aprilie 1934 și-a dat și el seama înscriind art. 62 din Legea conversiunii, care prevede o finanțare parțială a conversiunii.

Pe temeiul art. 62 amintit, s'a încheiat între Stat și B. N. R. o convenție.

Această convenție, votată de Parlament prin surprindere, a nemulțumit în cea mai largă măsură cercurile bancare dela noi. De unde se credea, că prin această convenție se vor preciza și mijloacele, ce se vor pune la dispoziția institutelor noastre pentru refacerea lor, convenția din chestiune nu face nici o amintire expresă despre aceste instituțiuni. Convenția a fost declarată de altfel chiar de actualul ministru de finanțe incompletă, plină de lacune.

Se spunea într'un timp, că această convenție se va modifica. Dar modificarea nu s'a mai făcut până în ziua de astăzi. Asupra modificării se păstrează acum o tăcere profundă.

În ce constă convenția dintre Stat și B. N. R., încheiată pe baza art. 62?

Statul cedează B. N. R., bonuri de tezaur în valoare de Lei 7.650 milioane, pe cari le răscumpără în curs de 17 ani, vărsând anual suma de Lei 450 milioane numerar.

B. N. R. este în drept să înscrie aceste bonuri de tezaur în activele sale, pe măsura întrebuițării lor.

În virtutea convenției încheiate, Statul a dat mână liberă, ca B. N. R. să întrebuițeze aceste sume după cum va crede de cuviință.

Un fapt este sigur: Sumele, cari se întrebuițază sunt considerate fonduri pierdute din partea Statului — fonduri, cari nu se vor mai întoarce niciodată în vistieria publică.

B. N. R. a întrebuițat până la 30 Iunie a. c. bonuri de tezaur în valoare de Lei 4.540.138.010.—

Fiindcă o modificare a convenției nu era de așteptat, asociația noastră a cerut punerea la dispoziție a mijloacelor de refacere pentru băncile românești din Ardeal, pe baza dispozițiilor ei.

S'au făcut în această privință intervențiile necesare la forurile competente în repetate rânduri și s'a apelat în același timp și la Înaltul sprijin al Majestății Sale Regelui, în două rânduri.

Di Dr. Aurel Vlad, președintele asociației, a elaborat un proiect de soluțiuni pe baza căruia B. N. R. ar urma să pună la dispoziția băncilor noastre un credit direct de 1.500 milioane, care să restituie din partea acestora în curs de 17 ani, fără dobândă.

Proiectul dlui Dr. Aurel Vlad, prezintă un mare avantaj pentru Stat, deoarece sarcina Statului față de B. N. R. se micșorează cu 1.500 milioane, prin adoptarea acestui proiect.

Proiectul este bine cunoscut, deoarece a fost publicat în ziarele din capitală și a fost reprodus și în „Revista Economică“.

Dacă acest proiect va fi admis, se va putea soluționa în bună parte și problema creditului agricol în Transilvania.

Într'adevăr, astăzi puțini se mai gândesc și la creierea unui credit ieftin, pe care să-l poată suporta agricultura.

Inceputul, pe care Banca Națională a României l-a făcut în anul curent nu este operant pentru stările din Transilvania, deoarece țărănimea dela noi nu este în stare să satisfacă angajamentelor pe termen scurt.

Este greșit ca această problemă să fie dată uitării, deoarece unul dintre motivele principale, cari au făcut necesară legea conversiunii a fost tocmai lipsa oricărui credit agricol ieftin pentru țărănime.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ,

Cererea formulată de asociația noastră pentru acordarea unui credit din fondul de refacere pus de Stat la dispoziția Băncii Naționale, constituie un minimum, pe care B. N. R. este dator să-l facă pentru creditul românesc din Ardeal.

Dacă am căuta să facem o statistică asupra sacrificiilor consimțite de B. N. R., pe baza actualei legi de conversiune numai față de băncile din București, — sume acordate a fond perdu — vom constata, că nu există nici un fel de proporție între ceiace s'a făcut în altă parte și între ceiace s'a făcut pentru noi.

Pentru toate băncile noastre Banca Națională abia dacă a pierdut suma de Lei 500 milioane, pe când singură suma iertată unei singure instituțiuni mari din București (și nu numai una singură!) întrece

cu mult Lei 500 milioane, căci întregul reescont al băncilor noastre inclusiv reescontul interbancar, și inclusiv reescontul care nu intră în prevederile legii de conversiune, nu făcea la 31 Decembrie 1933 mai mult de Lei 1.300 milioane.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ,

Dacă operațiunea de repartizare a pierderilor a necesitat timp pentru a ajunge la o situație limpede după ani mulți de nesiguranță, dacă dispozițiile legii bancare, cari — fără a presupune bine înțeles nici un fel de rea intenție de nicăiri — atentau la existența băncilor noastre, sunt pe cale să înregistreze cuvenitul naufragiu în cuprinsul vieții practice, în schimb problema ajutorării băncilor noastre nu a dobândit nici până acum o soluționare mulțumitoare.

Deși ideea refacerii creditului românesc din Transilvania a fost îmbrățișată cu multă căldură de toată lumea (și aci este locul să amintim cu mulțumită numele ziarelor „Universul” și „Curentul”, ca și numele dlor Stelian Popescu, Pamfil Șeicaru și Cezar Petrescu), totuși până astăzi nu s'a făcut din partea forurilor în drept nici un pas pozitiv, care să anunțe în mod sigur satisfacerea acestui deziderat de o importanță covârșitoare pentru elementul românesc din cuprinsul Transilvaniei.

Inițiativa pentru acest mare gest o are B. N. R. Această inițiativă este la scadență.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ,

Ante de sbucium au cutremurat temeliiile așezămintelor noastre financiare. Potopul patimilor s'a revărsat amenințător împotriva a tot ceea ce purta nume de instrument bancar.

Furtuna s'a potolit.

Zăările încep să se limpezească.

Viața își reia cursul.

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ,

Am fost solidari în cele mai grele momente ale existenței noastre.

„Solidaritatea” n'a plecat nici un moment steagul revendicărilor sale juste.

Am dat până acum exemplul unei acțiuni frumose, continue și serioase, cu toată sărăcia mijloacelor de cari dispuneam.

Revendicările noastre au fost totdeauna cele mai modeste din câte s'au formulat în ultimii ani față de Guvern și Banca Națională a României.

Astăzi aceste revendicări sunt susținute cu multă căldură de personalități marcante ale vieții publice românești și de întreaga opinie publică a țării.

Problema creditului românesc din Ardeal a fost unanim recunoscută ca o problemă de Stat și națională de primul ordin, care trebuie soluționată fără întârziere.

Problema creditului românesc din Ardeal nu se mai prezintă astăzi sub forma ștearsă a unei cereri formulate de o asociație bancară oarecare, ci ea constituie un deziderat național, pe care îl formulează întregul element românesc din cuprinsul Transilvaniei.

Nici un Guvern nu poate să mai neglijeze această problemă.

Iar Banca Națională a României are astăzi prilejul să-și împlinescă făgăduințele solemne dela 17

Februarie 1935, „lăsând să cadă numai acele instituțiuni, cari, după avizul tuturor, nu mai pot juca nici un rol activ”.

Aceasta fiind adevărata situație și considerând finuta noastră a *tuturora* de până acum, care a fost *una* pentru toate instituțiile românești de credit din Ardeal, nu ne îndoim o singură clipă, că această finută categorică și corectă va fi păstrată, serios și sever, mai departe, între orice împrejurări, spre mândria îndreptățită a asociației și spre folosul elementului românesc, pe care îl reprezentăm.

Această finută, consecință logică a unui trecut de toată lumea românească prețuit și admirat, ne-a menținut la suprafăț.

Ea ne va asigura și izbânda, care nu poate să mai întârzie.

De aceea deviza veche se suprapune perfect devizei ce avem de urmat astăzi și întotdeauna, câtă vreme vom sta în slujba poporului nostru.

Această deviză o exprimă limpede cuvintele pe cari noi le rostim cu hotărâre, ca o credință și un legământ în acelaș timp:

Trăiască spiritul de solidaritate!

ONORATĂ ADUNARE GENERALĂ,

Pentru complectarea raportului Vă aducem la cunoștință, că în cursul anului 1934, cu ocazia înființării Consiliului Superior Bancar, s'a acordat un loc de consilier la această instituție și unui reprezentant al „Solidarității”.

Reprezentantul nostru în Consiliul Superior Bancar este dl Dr. Ilie Beu, președintele institutului de credit și economii „Albina”.

În cursul anului curent, datorită intervenției asociației și a dlui Dr. Ilie Beu, a fost numit inspector la Consiliul Superior Bancar dl Sofronie Roșca, consilier la „Solidaritatea”. Prin aceasta s'a împlinit dezideratul formulat de asociație de a avea și între cadrele executive ale acestei importante instituțiuni un bun cunoscător al stărilor economice din Ardeal.

Sibiu, 11 Octombrie 1935.

Președinte : Secretar :
ss. Dr. Aurel Vlad. ss. Ilie Olteanu.

Moțiunea votată de adunarea generală a „Solidarității” finută la 13 Octombrie 1935.

Adunarea generală, luând act de raportul Consiliului de Administrație precum și de dezideratele formulate de conducerea asociației către Banca Națională a României în legătură cu rezolvarea problemei creditului românesc din Ardeal, decide în unanimitate următoarele :

1. Cere pentru băncile românești grupate în asociația „SOLIDARITATEA” un credit de 1½ Miliard Lei din fondul pus la dispoziție de stat Băncii Naționale a României pentru refacerea creditului — credit restituibil Băncii Naționale în curs de 17 ani, fără dobândă, constatând, că

aceasta cerere formează un deziderat absolut minimal pentru refacerea creditului românesc din Transilvania.

Adunarea generală crede, că forurile competente vor proceda în sfârșit la rezolvarea problemei, iar Banca Națională a României va traduce în fapt afirmațiunile, pe cari le-a făcut — sub semnătură oficială — în darea sa de seamă către adunarea generală din 17 Februarie 1935, prin care susține, că a salvat băncile românești din Ardeal, fără a fi făcut totuși până azi nici un pas pozitiv în această direcție.

2. Cere categorie modificarea radicală a Legii pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă — lege, care fără nici un motiv întemeiat, desrădăcinează zeci de instituțiuni, cari sunt viabile și necesare vieții economice românești.

Notă. Fiind materialul prea mult, raportul despre adunarea generală îl vom publica în numărul viitor.

N. R.

„VIITORUL“

Instituit de credit și econ. s. p. a., Ocna-Sibiului.

Bilanț brut semestrial la 30 Iunie 1935.

Cassa numerar efectiv 115.943.—; Portofoliu de titluri: titluri românești 27.500.—; Debitori beneficiind de legea lichid. datoriiilor (cota rămasă) 3.160.819.—; Pierderi rezultând din aplicarea legii lichidării datoriiilor 79.959.—; Dobânzi la depuneri 9.085.—; Dobânzi la cont curen 543.—; Chirie 2000.—; Salare 12.000.— Marce de prezență 3.400.—; Pierderi din 1934, 55.186.—; Total Lei 3.478.903.—

Capital social 1.000.000.—; Fonduri de rezervă 175.633.—; Fond de amortisment 288.294.—; Fond de pensuni 29.000.—; Depuneri spre fructificare pe termen 1.758.757.— Creditori 5.185.—; Dividende neridicate 14.639.—; Conturi diverse 165.211.—; Interese de creanțe agricole 28.558.—; Provizii 13.429.—; Interese de efecte 190.000.—; Total Lei 3.478.913.—

Conturi de ordine: Ipoteci, cesiuni și garanți diverse 570.285.—; Depozite de titluri 131.000.—; Total: 701.285.—

Deponenți de ipoteci și garanții diverse 570.285.—; Deponenți de titluri 131.000.—; Total: 701.285.—

Ocna-Sibiului, la 30 Iunie 1935.

Consiliul de administrație.

„MIELUL“

Cassă de împrumut și păstrare s. p. a. în Poiana Sibiului.

Debit.		Bilanțul brut semestrial cu 30 Iunie 1935.		Credit.	
	Lei	b.		Lei	b.
Cassa	50.357	—	Capital societar	1.000.000	—
Titluri românești	57.438	—	Fonduri de rezervă	1.018.199	—
Debitori din afară	722.696	—	Alte fonduri	137.420	—
Debitori benef. de legea conversiunii	5.190.864	—	Depuneri	3.390.983	—
Perderi result. la legea conversiunii	24.425	—	Conturi diverse	470.161	—
Cheltueli de administrație	29.475	—	Dobânzi și beneficii diverse	58.492	—
	6.075.255	—		6.075.255	—

Poiana Sibiului, la 30 Iunie 1935.

Consiliul de administrație.